

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Przedmiot fakultatywny: Instytucjonalizacja byłych prezydentów oraz pierwszych dam w amerykańskim systemie politycznym, PG_00215077						
Kierunek studiów	Amerykanistyka (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2025 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć fakultatywnych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	2		Język wykładowy		angielski		
Semestr studiów	3		Liczba punktów ECTS		2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Iwona Świątczak-Wasilewska				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Iwona Świątczak-Wasilewska				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	30.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem kursu jest zapoznanie studentów z rolą byłych prezydentów i byłych Pierwszych Dam w amerykańskim systemie politycznym.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[AMERL3_U06] Potrafi komunikować się w mowie i piśmie na temat zagadnień związanych z kulturą i literaturą amerykańską i brytyjską, używając specjalistycznej terminologii z zakresu nauk o kulturze i religii oraz literaturoznawstwa.	Potrafi komunikować się w mowie i piśmie na temat zagadnień związanych z kulturą polityczną USA i rolą byłych prezydentów i Pierwszych Dam w amerykańskim systemie politycznym.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERL3_W07] Ma zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	Ma zaawansowaną wiedzę szczegółową dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu instytucjonalizacji byłych prezydentów i byłych Pierwszych Dam w amerykańskim systemie politycznym.	[SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SW5] realizacja zadania problemowego
	[AMERL3_U03] Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska i procesy kulturowe w Ameryce Północnej, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o kulturze i religii.	Potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej, aby identyfikować, analizować, interpretować i wyjaśniać zjawiska polityczne i kulturowe w Ameryce Północnej, korzystając z pojęć i metod z zakresu nauk o polityce.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SU5] realizacja zadania problemowego
	[AMERL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykańskiego kulturoznawstwa i literaturoznawstwa oraz podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykańskich dotyczącej historii, nauk społecznych, geografii, językoznawstwa i sztuki i języka angielskiego.	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, w szczególności z zakresu amerykańskiego kulturoznawstwa oraz podstawowej wiedzy kontekstowej studiów amerykańskich dotyczącej historii, nauk społecznych, geografii i języka angielskiego.	[SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport [SK5] realizacja zadania problemowego
	[AMERL3_W05] Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu nauk o kulturze i religii mającego zastosowanie w badaniach zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	Ma zaawansowaną wiedzę dotyczącą podstawowego aparatu pojęciowo-terminologicznego z zakresu nauk o polityce mającego zastosowanie w badaniach zjawisk i procesów kulturowych w Ameryce Północnej.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	Kurs poświęcony jest instytucjonalizacji postprezydentury (czyli okresu po zakończeniu prezydentury) oraz roli małżonek prezydentów w polityce Stanów Zjednoczonych po zakończeniu kadencji prezydenta. Po przyjęciu 22. poprawki do Konstytucji USA w 1951 r., która ograniczyła możliwość sprawowania urzędu prezydenta do dwóch kadencji, okres po zakończeniu prezydentury zyskał na znaczeniu jako odrębna instytucja polityczna. Kurs przedstawia ewolucję amerykańskiej postprezydentury i podkreśla, że wszyscy prezydenci USA sprawujący urząd po II wojnie światowej pozostawali aktywni politycznie również po odejściu z Białego Domu, wykorzystując zachowane „resztki władzy” (residues of power). Istotnymi etapami procesu instytucjonalizacji były m.in. ustawa o bibliotekach prezydenckich (Presidential Libraries Act) z 1955 r., która stworzyła podstawy funkcjonowania bibliotek prezydenckich, oraz ustawa o byłych prezydentach (Former Presidents Act) z 1958 r., przyznająca im emerytury, biura i personel. Ważnym krokiem w instytucjonalizacji postprezydentury było również uchwalenie ustawy o dokumentacji prezydenckiej (Presidential Records Act) w 1978 r. Studenci poznają różne modele funkcjonowania byłych przywódców amerykańskich i ich małżonek oraz porównują kariery wybranych byłych prezydentów i ich małżonek przed i po wprowadzeniu tych regulacji. Przeanalizują także, w jaki sposób byli prezydenci angażowali się w działalność polityczną, społeczną i związaną z kształtowaniem polityk publicznych, funkcjonując w szerszych ramach amerykańskiego systemu politycznego, lecz nie zajmując formalnych stanowisk rządowych. Kurs obejmuje również analizę publicznych, charytatywnych i politycznych ról pierwszych dam, osadzając je w szerszym kontekście współczesnych form oddziaływania prezydenckiego oraz budowania politycznego dziedzictwa. Przykładowe treści: I. Modele postprezydentury I: pierwsi prezydenci (Hecht, Marie B. 1976. Beyond the Presidency: The Residues of Power. New York: Macmillan.) 1. Prowadzenie działań wojennych (warmaking). 2. Działania na rzecz pokoju (peacemaking). 3. Ponowne ubieganie się o urząd prezydenta (running again). 4. Działalność partyjna (partisan politics). 5. Narzędzia pozostające w dyspozycji urzędujących prezydentów (tools of the incumbents). 2. Modele postprezydentury II: prezydenci na przestrzeni dziejów (Belenky, Irina. 2004. „The Making of the Ex-Presidents, 1797–1993: Six Recurrent Models”. Presidential Studies Quarterly.) 1. Wciąż ambitni (the still ambitious). 2. Wygasłe wulkany (exhausted volcanoes). 3. Polityczni dorywczy gracze (political dabblers). 4. Pierwsi obywatele (first citizens) – analiza wypowiedzi prezydenckich, wspomnień i innych materiałów. 5. Orędownicy określonej sprawy (embracers of a cause). 6. Poszukujący rehabilitacji i oczyszczenia z zarzutów (seekers of vindication). 3. Modele postprezydentury III: prezydenci po 1945 r. – współczesna postprezydentura (Instytucjonalizacja postprezydentury w latach 50. XX w.: 22. poprawka do Konstytucji USA, ustawa o byłych prezydentach, ustawa o bibliotekach prezydenckich oraz ustawa o dokumentacji prezydenckiej). 1. Ochrona i wzmacnianie własnego dziedzictwa politycznego (legacy protection and enhancement). 2. Zaangażowanie polityczne (political engagement). 3. Doradztwo w zakresie polityk publicznych (policy advice). 4. Działalność zarobkowa (moneymaking activities). 5. Działania na rzecz dobra publicznego (public good deeds). 6. Funkcje ceremonialne (ceremonial functions). Morgan, Iwan. „After the White House: The Modern US Post-Presidency”. W: Former Leaders in Modern Democracies, s. 12–32, 2012. 4. Presidents in business. Fortunato Mustella. II. Pierwsze damy: modele wpływu (m.in. typologia Watsona, 1999, ale również inne typologie). 1. Pełnoprawne partnerki (full partners). 2. Partnerki o ograniczonym zakresie wpływu (partial partners). 3. Partnerki działające za kulisami (behind-the-scenes partners). 4. Partnerki w relacji małżeńskiej (partners in marriage). 5. Niepartnerki (nonpartners). III. Ewolucja Urzędu Pierwszej Damy (Office of the First Lady, OFL) i jego integracja z Biurem Białego Domu (White House Office, WHO) 1. Eleanor Roosevelt – stworzenie podstaw funkcjonowania Urzędu Pierwszej Damy. 2. Jacqueline Kennedy i Lady Bird Johnson – integracja Biura Białego Domu z Urzędem Pierwszej Damy. 3. Betty Ford. 4. Rosalynn Carter. 5. Hillary Clinton. 6. Michelle Obama.														
Wymagania wstępne i dodatkowe	Znajomość języka angielskiego na poziomie B2.														
Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się	<table><tr><th>Sposób oceniania (składowe)</th><th>Próg zaliczeniowy</th><th>Składowa oceny końcowej</th></tr><tr><td>Test teoretyczny</td><td>51.0%</td><td>20.0%</td></tr><tr><td>opracowanie i prezentacja zadania problemowego</td><td>75.0%</td><td>50.0%</td></tr><tr><td>ćwiczenia na zajęciach</td><td>75.0%</td><td>30.0%</td></tr></table>			Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Test teoretyczny	51.0%	20.0%	opracowanie i prezentacja zadania problemowego	75.0%	50.0%	ćwiczenia na zajęciach	75.0%	30.0%
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej													
Test teoretyczny	51.0%	20.0%													
opracowanie i prezentacja zadania problemowego	75.0%	50.0%													
ćwiczenia na zajęciach	75.0%	30.0%													

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Books and book chapters Hecht, Marie B. 1976. <i>Beyond the Presidency: The Residues of Power</i>. New York: Macmillan. Theakston, Kevin, and Jouke de Vries. "Introduction." In <i>Former Leaders in Modern Democracies</i>, 1–11. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_1 Theakston, Kevin, and Jouke de Vries. "Conclusion." In <i>Former Leaders in Modern Democracies</i>, 233–249. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_12 Morgan, Iwan. "After the White House: The Modern US Post-Presidency." In <i>Former Leaders in Modern Democracies</i>, 12–32. 2012. https://doi.org/10.1057/9781137265319_2 Theakston, Kevin. <i>Comparative Perspectives</i>. In <i>After Number 10</i>, 226–237. 2010. https://doi.org/10.1057/9780230281387_10 Musella, Fortunato. <i>Presidents in Business: Career and Destiny of Democratic Leaders</i>. <i>European Political Science Review</i> 7, no. 2 (2014): 293–313. https://doi.org/10.1017/S1755773914000149 Journal Articles Watson, Robert. "Source Material: Toward the Study of the First Lady: The State of the Scholarship." <i>Presidential Studies Quarterly</i> 33, no. 2 (June 2003). Winger, Gregory H., and Anshul Jain. "Mr. Worldwide: International Affairs and the American Post-Presidency." <i>Congress & the Presidency</i> 43, no. 1 (2016): 1–54. https://doi.org/10.1080/07343469.2015.1117160 Theakston, Kevin. "Life after Political Death: Former Leaders in Western Democracies." <i>Representation</i> 48(2). DOI: 10.1080/00344893.2012.683494 Schaller, Thomas F., and Thomas W. Williams. "The Contemporary Presidency: Postpresidential Influence in the Postmodern Era." <i>Presidential Studies Quarterly</i> 33, no. 1 (2003): 188–200. Roberts, Jane. "Exiting the Political Stage: Exploring the Impact on Representative Democracy." <i>British Politics</i> (2018). https://doi.org/10.1057/s41293-018-00091-3 McClanahan, Shaelyn M., Courtney M. Page, and Laurelin M. Weiss. "First Ladies of the Twentieth and Twenty-First Centuries: An Evolution of the Role." MPSA Annual National Conference, 2008. Natalie Gonnella-Platts and Katherine Fritz, <i>A Role Without a Rulebook: The Influence and Leadership of Global First Ladies</i> (George W. Bush Institute and International Center for Research on Women, 2017).
	Uzupełniająca lista lektur	Davis, Michael A. "The Post - Presidential Years of Gerald R. Ford." In <i>A Companion to Gerald R. Ford and Jimmy Carter</i>, 513–531. 2015. Brinkley, Douglas G. <i>The Unfinished Presidency: Jimmy Carter's Quest for Global Peace</i>. New York: Viking Adult Press, 1998. Wilson, Edith Bolling Galt. "Actions Speak Louder than Words." In <i>Inventing a Voice: The Rhetoric of American First Ladies</i>, Chapter 6. Winger, Gregory H., and Anshul Jain. "Mr. Worldwide: International Affairs and the American Post-Presidency." <i>Congress & the Presidency</i> 43, no. 1 (2016): 1–54. https://doi.org/10.1080/07343469.2015.1117160
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Kurs poświęcony jest analizie tego, w jaki sposób (byli) prezydenci Stanów Zjednoczonych wywierają wpływ na amerykańskie społeczeństwo, politykę i kulturę po zakończeniu kadencji. W szczególności zajmuje się wpływem okresu po zakończeniu prezydentury oraz roli pierwszej damy na: 1) instytucje polityczne i rozwój demokracji: ewolucję roli byłych prezydentów (i pierwszych dam) od życia prywatnego na emeryturze do aktywnej działalności publicznej; zmieniające się normy dotyczące przywództwa politycznego w Stanach Zjednoczonych; 2) współczesną amerykańską kulturę polityczną: bada, w jaki sposób byli prezydenci (i pierwsze damy) kształtują opinię publiczną poprzez przemówienia, książki, fundacje charytatywne, występy w mediach oraz poparcie polityczne; analizuje, w jaki sposób Amerykanie pamiętają i oceniają dziedzictwo prezydentów; 3) pamięć publiczną i tożsamość narodową: analiza bibliotek prezydenckich, wspomnień, muzeów i uroczystości upamiętniających jako miejsc, w których kształtuje się historia i tożsamość narodowa. Badanie, w jaki sposób konkurujące ze sobą interpretacje byłych prezydentów odzwierciedlają szersze debaty społeczne i polityczne; 4) kariery po zakończeniu kadencji prezydenckiej takich postaci, jak na przykład Jimmy Carter, Barack Obama i Donald Trump; 5) prezydentura i rola pierwszej damy w konstytucji, innych ustawach i przepisach 6) społeczeństwo obywatelskie i wpływ globalny: w jaki sposób byli prezydenci (i pierwsze damy) angażują się w dyplomację, działalność humanitarną, filantropię i międzynarodowe działania rzecznicze. Rozważa globalną rolę amerykańskich przywódców politycznych wykraczającą poza ich konstytucyjne funkcje. 7) zagadnienia współczesne: łączy wydarzenia historyczne z aktualnymi debatami na temat
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.